

LSHDB

SynHør-bladet

24. årgang

Nr 1 - 2015

Foto: Hilde M. Johansen

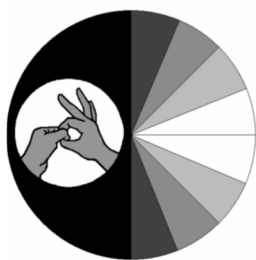
Godt Nytt År, 2015

**Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde
(LSHDB)**

Innhold

Styrets hjørne	3
Den nye redaktøren	4
Innkalling til rep.møte	5
Jobbe ved siden av uføretrygd	6
Uføretrygdreformen	7
Guttegruppa kjekk og grei	8
Helsesportuka på Eikholt	10

Fra mareritt til majestet, del 2	11
Staten nekter døvblinde	
Elin nok hjelp	12
Ordfører hedret Arne O. Løvik	15
Det mest aktive året for døvblinde noensinne	16
Lover bedring i tolketilbudet til døvblinde	17

LSHDB

Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde

Leder: Åshild Johansen
Tlf: 402 34 452
E-post: aashild.lovise@ebnett.no

Nestleder: Kari Kristine Engan
Tlf: 72 88 94 01
E-post: ka-k-eng@online.no

Styremedlem: Bibbi Hagerupsen
Tlf: 960 46 065
E-post: bibbihagerupsen@lshdb.no

Styremedlem: John Sandell
Tlf: 915 45 424
E-post: johnsandell44@gmail.com

Styremedlem: Hege Dahlen
Tlf: 970 01 093
E-post: hebedahl@online.no

1. varamedlem: Odd Paulsen
2. varamedlem: Sissel H. Markhus

SynHør-bladet
Redaktør: Erik Olav Johansen
SMS. 402 34 454
E-post: erik@lshdb.no

Adresse:

LSHDB
Skippergata 33
0154 Oslo

E-post: kontor@lshdb.no
Internett: www.lshdb.no
Tlf: 22 41 34 24

Mobil: 95 94 93 57

Daglig leder: Karin Andvig

Kontoret er åpent onsdager
(annenhver), torsdager og fredager.
Kontoret ligger i 5. etasje.

Trykk: Rycon AS

Opplag 330 stk

Styrets hjørne

Kjære medlemmer og lesere.

Vi er nå kommet godt ut i 2015 og 2014 er nå historie. Det var det året LSHDB fylte 25 år. Det ble en meget vellykket jubileumsfeiring i Asker med mange flotte taler. Mange av de talene varmet langt inni hjerteroten. Jeg følte meg mer motivert til å jobbe videre med våre rettigheter.

Vi er enda ikke ferdig med tolk/ ledsagerdelen som det har tatt mye tid og krefter hos oss. Vi skal nå ha et møte med Arbeids- og Sosialdepartementet den 27. januar.

Det blir en gjennomgang av ordningen med tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde med trening og fritidsaktiviteter. Året før hadde vi et møte med Arbeids- og Velferds Departement og nå med AOS.

Forhåpentligvis får vi noe ut av dette møtet. Det kommer nok et kort referat på epostlista/medlemslista vår.

Vi får være optimistiske uansett hvordan det har gått i tidligere møter.

Sommertreffet i Kvinesdal i 2014 ble meget vellykket. Der hadde vi Landsmøte, likemannskurs og aktiviteter. Vi hadde en kjempespennende orienteringsløype med forskjellige aktivitetsposter og med lunsj ute i det fri. LSHDB fikk en minnegave fra Kari Marie Myrhol til denne aktiviteten, TAKK til Kari.

Temaet på likemannskurset var «Hverdagsutfordringer i livet for døvblinde», og med fokus på den gode samtalen. Temaet var veldig spennende og interessant for mange av oss. Det var ønskelig at vi måtte gjenta dette igjen.

I september 2014 hadde vi styre-seminar på Kielferja. Det var et meget

godt seminar der vi kunne snakke fritt om hva vi hadde på hjertet, planlegge og skrive gode søknader til de instanser som støtter oss. Det har vært mye endringer på de forskjellige søknadsskjemaer. Karin Andvig tok kontakt med de ansvarlige for skjemaene og ba om hjelp. Til slutt fikk hun det til med søknadene.

Julebordet og likemannskurset i november 2014 ble igjen holdt i Asker. Medlemmene trives bedre i Asker enn i Nydalen. Det kom ca. 50 medlemmer og jeg tror det er det høyeste fremmøteantall vi har hatt hittil på julebordet.

I dette første bladet i 2015 med ny redaktør ønsker jeg ham lykke til med arbeidet.

Samtidig vil jeg få anledning til takke alle som har bidratt til å hjelpe oss i 2014. Ikke minst det gode samarbeidet vi har hatt med FFO, FNDB, HLF, NDF, NBF og andre instanser. Takker også for alle de bevilgende myndigheter og Blindemisjonen for midlene vi fikk i 2014. Takker også for all oppmerksomheten vi fikk ved 25. årsjubileet. Det varmer.

Jeg vil takke ALLE de tolkene som har bidratt til å ta den flotte jobben med å være tolke-ledsager for oss døvblinde og ledsage oss dit vi skal. Det er blant annet med aktiviteter, møter, sosialt treff og ikke minst de krevende turene til fjells, løping og skigåing. Utnytt det strålende skiføret vi har for tiden med aktiviteter nå på vinterstid.

Med vennlig hilsen

Forbundsleder
Åshild Johansen

Den nye redaktøren

Erik Olav Johansen

Redaktør og støtte-
medlem i LSHDB

Hei allesammen.

Nå er vi i godt gang i det nye året, og med det har dette bladet fått ny redaktør.

Jeg har fått det ærefulle oppdraget med å overta stillingen etter vår mangeårige redaktør Birgit «Bibbi» Hagerupsen. Hun har hatt ansvaret for bladet i hele 12 år. Det er meget imponerende, og jeg vil takke henne for den store innsatsen. Som ny redaktør uten erfaring håper jeg Bibbi fortsatt vil gi meg gode råd fremover. Jeg kan være åpen for gode tips og råd også fra andre medlemmer.

Litt om meg selv:

Jeg ble født i Drammen av døve foreldre. Også storesøster var døv. Like etter flyttet vi til Ise ved Sarpsborg, men så flyttet vi tilbake til Drammen igjen da jeg var 8 år gammel.

Gikk på folkeskolen et par år, så til døveskolen i Holmestrand. Hørselen min gikk gradvis nedover og jeg er i dag så godt som døv. Etter døveskolen ble det et år på Alm framhaldsskole, og så et år på Briskeby handelsskole.

Så begynte jeg i arbeidslivet som lagermedarbeider i et engrosfirma i Drammen.

Etter 4 år flyttet jeg til Oslo for ny jobb, denne gang som bilservice-mekaniker hos Møller Skøyen.

Møtte lofotenjenta Åshild i Oslo, vi giftet oss og fikk to gutter. Flyttet så tilbake til Drammen igjen der yngsteventa ble født, så nå har vi altså 3 barn og 7 barnebarn.

Ble så omskolert til sveiser etter 3 måneders kurs. De siste årene i arbeidslivet som spesialsveiser for to forskjellige bedrifter. Etter 25 år ble jeg dessverre yrkesskadet i lungene og måtte slutte etter mange år i støv og røykfylte omgivelser.

Jeg har i hele mitt voksne liv vært medlem i Drammen Døveforening og har sittet i styret i mange år som sekretær.

Er også støtte medlem i LSHDB avd. Buskerud.

Gjennom min kone Åshild Johansen er jeg blitt godt kjent med NUF/ LSHDB organisasjonen og dets medlemmer og støttespillere.

Jeg håper jeg kan videreføre Bibbis hjertebarn, SynHør bladet så godt jeg kan.

Som sagt er jeg veldig glad for om jeg får stoff og annet innspill som kan gjøre bladet like bra i fremtiden som det har vært hittil.

Det tar nok tid å bli varm i trøya både når det gjelder bladet, hjemmesiden og på facebook.

Håper dere har litt tålmodighet med meg en stund fremover.

Med vennlig hilsen
Erik Olav Johansen

Innkalling til representantskapsmøte

INNKALLING TIL REPRESENTANTSKAPSMØTE

på Eikholt, nasjonalt ressurscenter for døvblinde: Tirsdag 7. - 10. april – 2015.

LSHDB avholder representantskapsmøte tirsdag 7. april og ønsker 1-2 medlemmer fra hvert distriktslag (dvs leder i distriktslaget eller den han/hun utpeker som sin representant) + 1 styremedlem eller medlem av laget + LSHDB s styret hjertelig velkommen. Det blir kursing resten av dagene, detaljert program kommer senere.

Forslag til saker som ditt distriktslag ønsker å ta opp på representantskapsmøtet, må være oss i hende innen 7. mars -2015.

Påmeldingsfristen er 7.februar 2015, for representanter, skjer via kontoret: kontor@lshdb.no

LSHDB dekker reiseutgiftene for rimeligste reisemåte og vi legger ved skjema for reiseregning, som vi ber

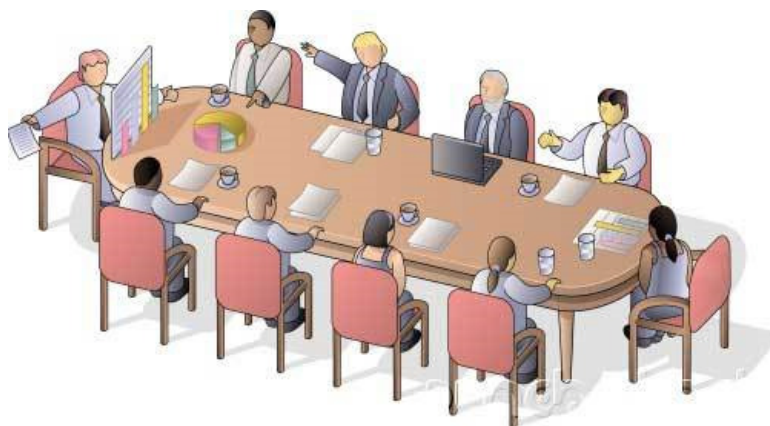
deg returnere til oss sammen med kvitteringer for reiseutgifter.

Vi ønsker representanter fra alle distriktslagene hjertelig velkommen til en hyggelig og forhåpentligvis informativ uke på Eikholt Senter.

Med vennlig hilsen

For Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede / Døvblinde

Åshild Johansen, forbundsleder

Jobbe ved siden av uføretrygden

Jobbe ved siden av uføretrygden?

Forfattet av: Mathilde Skjelbostad.

Fra 1. januar 2015 innføres nye regler for uføretrygd.

Uføretrygd skal fortsatt være en varig inntektssikring, men det blir enklere og mer fleksibelt å kombinere inntekt og uføretrygd for de som har mulighet til det.

Et av målene med det nye regelverket er å motivere flere med uføretrygd til å jobbe så mye de kan.

Reglene gir en trygghet til å prøve seg i jobb og tilpasse arbeidsmengden ut fra egne muligheter, og ikke terskler i regelverket.

Uansett hvor mye man tjener beholder man uføregraden, mens uføretrygden justeres etter hvor høy inntekt man har.

Les mer om det nye regelverket på nyuføretrygd.no eller ring NAV på 21 05 21 05.

Ny selvbetjeningsløsning på nav.no

For å sikre en riktig justering av uføretrygden, er det viktig at personer som jobber ved siden av uføretrygden melder fra til NAV om inntekten sin.

NAV har lansert en selvbetjeningsløsning for personer som mottar uføretrygd, der man kan melde fra om hvor mye man forventer å tjene ved siden av uføretrygden.

Ved å tidlig melde fra om endring i inntekten, sikrer man en riktig justering av uføretrygden gjennom året. I selvbetjeningsløsningen for uføretrygd kan man melde fra hvor mye man forventer å tjene i året -se hvordan inntekt påvirker størrelsen på uføretrygden -se hvor mye man får i uføretrygd og inntekt til sammen, før skatt.

I tillegg får man oversikt over utbetalinger, saksdokumenter og elektronisk kontakt med NAV. Du finner på løsningen ved å logge deg inn på

nav.no.

Dikt, innsendt av Tove Solberg

DA

Da du fortalte noe morsomt.

Da du spilte glad musikk.

Da du danset rundt alene.

Da du lo så øynene dine ble stjerner.

Da du blé glad når jeg kom.

Da du ba meg være lenger.

Da var det fint da.

Uføretrygdreformen og bostøtte:

Teori og praksis

Av Ivar Johansen, politiker.

Uføretrygd-reformen kan være bra for dem med en viss mulighet for lønnet arbeid. Men, sier Oslo kommunes Velferdsetat, de med bostøtte og lån vil tape.

Noen uføretrygdede har selvsagt det vi kaller "restarbeidsevne", men jobbene står jo ikke akkurat i kø.

Og hva da med de som ikke har evne eller muligheter til jobb? Det er bare de konkrete regnestykker for enkeltmennesket som viser sammenhengen mellom teori og praksis. Hva er dine konkrete tall?

Hvordan havner du ut?

Vi trenger eksemplene. "Vi vet at uføretrygdreformen vil ha konsekvenser for bostøttemottakere, men vi vet ikke hvordan. Uføretrygdreformen vil ha konsekvenser for låntakere. Vi vet hvordan, men aner ikke konsekvensene," sa Velferdsetaten i Oslo kommune på en konferanse i begynnelsen av desember om reformens konsekvenser for bostøtten.

Men PowerPointene de la fram var svært tydelig: Sikkert bra for

uføretrygdede som har en viss mulighet for lønnet arbeid, men gjennomgående ellers lå det an til at særlig de med bostøtte og lån ville tape.

Noen uføretrygdede har selvsagt det vi kaller "restarbeidsevne", men jobbene står jo ikke akkurat i kø. Og hva da med de som ikke har evne eller muligheter til jobb?

Det er bare de konkrete regnestykker for enkeltmennesker som viser sammenhengen mellom teori og praksis.

Les presentasjonen til Velferdsetaten i Oslo kommune, og skriv i kommentarfeltet nedenfor hvordan du har kommet ut.

<http://www.ivarjohansen.no/temaer/sosialpolitikk/5089-trygd02012014.html>

Guttegruppa kjekk og grei!!!

Nettverkssamling for voksne menn

av Cor van der Lijcke

For andre år på rad var det guttetreff på Eikholt!

10 kjekke karer var samlet der fra 28.-30.10.2014.

Kursets målsetting er at menn skal "komme seg opp fra sofaen" og bli mer aktive på kursfronten.

Første kvelden hørte vi på et utrolig imponerende og inspirerende foredrag av Cato Zahl Pedersen.

Cato måtte amputere den ene armen og halvparten av den andre etter at han som 14-åring klatret opp i en høyspentmast. I det fuktige været slo høyspenningen over i kroppen, selv om han var en meter fra ledningsnettet. Han falt bevisstløs 10 meter ned i en steinrøys. Gummistøvlene reddet livet hans i masten. Flaksen reddet livet hans i fallet!

Cato har vunnet 13 gull og ett sølv i Paralympics- grenene langrenn, alpint og friidrett.

I tillegg til å være en fremragende idrettsutøver, har han utmerket seg ved å ta store utfordringer også på andre områder.

Cato har vært på Sydpolen, verdens sjette høyeste fjell Cho Oyu (8.201 m.o.h.) og nesten til toppen av Mount Everest (8.850 m.o.h.) Han valgte av sikkerhetsgrunner å snu 200 meter fra

toppen. Dette var den beste avgjørelsen han har tatt. Her stod det mellom liv og død!

Samtidig var han en pådrivende kraft for å etablere Catosenteret i Son. Han ledet senteret i 3 år. Dette er en senter for egen mestring i rehabilitering.

Nå jobber han som coach og konsulent i Olympiatoppen.

Målet med forelesningen var å inspirere og motivere oss til å gjøre noe, selv når livet plutselig ser helt annerledes ut.

Han la vekt på mulighetsorientering, planlegging, gjennomføringskraft, egen motivasjon, teamarbeid, samhandling mot felles mål og endringsvilje.

Med andre ord: Gi aldri opp, ingenting er umulig. Hold hjulene i gang!

La "impossible" bli til "I'm possible".

Andre dagen ble vi invitert til Svelvik skytebane.

Claus de Lange, IKT-konsulent på Eikholt, og selv aktiv skytter i klubben, var en pådrivende kraft denne dagen.

Medlemmer i klubben stilte opp frivillig som instruktører og sørget for sikkerheten. Vi brukte en 22 kaliber rifle med kikkertsikte!

Etter en innføring i sikkerhet og teknikk, og litt hjelp til finjustering av

kikkertsikter, ble det bare blink, blink, blink.....

Selv brukte jeg et lasergevær. Dette var en stor utfordring for min tolk som brukte haptisk kommunikasjon på ryggen for å vise midt i blinken.

Vi hadde en veldig hyggelig og spennende dag på skytebanen. Vi fikk også inntrykk av at det var inspirerende og motiverende for medlemmene i klubben.

Svelviksposten var til stede for å lage en reportasje.

På kvelden var det festmiddag! Der tok kokk Knut Gjerdsjø oss med på en kulinarisk reise. Dette var fantastisk!

Kjøkkenbrigaden fortjener en Michelin-stjerne! Siste dag hadde vi et foredrag av Line Hovland og Rolf Mjønes: "Å bruke sansene for det de er verdt". Veldig interessant og lærerikt!

Etterpå var det en diskusjon rundt det å takle hverdagen med hjelpemidler. Innledning v/ Gunilla Rønneblom og Rune Olsen.

De fleste av oss har Usher-syndrom. Det er et liv med progredierende tap av syn og hørsel. Det er et liv med å innkassere, innlevere og tilpasse.

Det finnes ikke enda en behandling for Ushers syndrom. Vi hadde rørende og alvorsfylte samtaler om dette temaet! Vi hadde det også veldig moro med vitser, samtaler og morsomme historier.

En stor takk til arbeidsgruppa Bente Enggrav, Jorunn Lie, Gunilla H. Rønneblom og Rune Olsen, og til ansatte på Eikholt, tolk/ledsagere og deltakere.

På gjensyn! Jeg kommer på guttetreff så lenge jeg lever!!!

Helsesportuka på Eikholt

Helsesport uka på Eikholt 20. til 24. oktober.

Dette var en uke med praksisuke for tolkestudentene og vi med døvblindhet stiller opp som prøvekaniner !

Det var to jenter fra idrettshøyskolen som hadde ansvaret for uka sammen med Line Hovland .

De heter Mari og Sigrid. De hadde ingen erfaring med å trene oss med døvblindhet, men de var flinke og var ivrige og motiverte oss på en fin måte!

Uka het Camp idrettsglede !

Vi, Mindis og jeg og de andre som var med synes denne uken var en fin og morsom opplevelse.

Vi var med på yoga om morgenen og vi lærte løpsteknikk, hvordan løpe riktig og utnytte det! Vi hadde stafettlag der alle fikk løpe, og vi fikk ordentlig konkurranseinstinkt. Det ga en masse glede og god latter fra oss alle som var med!

Vi hadde forskjellige foredrag på

ettermiddagen med forskjellige temaer.

Flinke foredragsholdere som bidro til at det ble interessant og lærerikt for oss alle! Vi lærte også å danse salsa med en flink danser. De fleste var med og det var morsomt! Det var en intens og en ganske krevende uke siden vi måtte forholde oss til mange forskjellige tolkestudenter. Men de var flinke og ivrige alle sammen !

Takk til Line Hovland som har fått til dette og gjorde at det ble en spennende uke!

Hilsen fra Mindis Sveen og Hege Dahlen.

Fra mareritt til majestet, del 2

Fra mareritt til majestet!

Mine første skritt med bruk av iPhone.

Av Cor van der Lijcke

Lese- og skrivehjelp: André J. Sme-
stad

For noen måneder siden skrev jeg om mine første erfaringer med min nye iPhone. Det var litt av et mareritt! Siden den tid har jeg fått kurs på Eikholt og verden ser annerledes ut.

Eikholt leide inn AbleCon som kurs-ansvarlige. Jeg lærte utrolig mye, og nå går det "så det suser"!

Kurslederne var veldig kunnskapsrike og hadde en svært god formidlingsevne. Deres ro og tålmodighet var av stor betydning for at jeg fikk en godfølelse for å ta i bruk min nye iPhone.

Før dette kurset gikk jeg "mine første skritt" på iPhoneveien ved å høre på Åge Albus blogg (Blindforbundet). Dette var både enkelt, humoristisk og lærerikt.

Jeg har også fulgt et nederlandsk kurs på iPhone. Dette er veldig bra for å vedlikeholde det en har lært og for å kunne stille spørsmål.

Det er nasjonalt senter for synshemmede (Visio) som har laget kurset. Oversatt til norsk heter kurset "Den snakkende iPhone" og er en iBook.

Det kan sikkert være en idé å lage et slikt kurs på norsk også.

Marerittet er over, og jeg er på vei til å bli "Konge på iPhone"!

Staten nekter døvblinde Elin nok hjelp

Kilde: Aftenposten v/ Mette Bugge

STERKE REAKSJONER PÅ AT STATEN NEKTER DØVBLINDE ELIN (37) NOK HJELP

20:14 Sterke reaksjoner på at staten nekter døvblinde Elin (37) nok hjelp - Aftenposten

Sterke reaksjoner på at staten

Hun må betale 10 ganger mer enn andre for å være på treningsamling.

Elin (37) er døv, blind og god til å løpe. Idrettsvenner mener hun blir urettferdig behandlet.

Da Sportsklubben Vidar vant inkluderingsprisen på 100.000 kroner på Idrettsgallaen, ble det umiddelbart tenkt på å hjelpe Elin Stavnes.

Hun er offer for en regel som mange mener er urettferdig. Når Norges Friidrettsforbund drar på treningsleir til Alicante i midten av februar, med 32 funksjonshemmede utøvere, skulle 37-åringen fra Oslo opprinnelig betale mye mer enn de andre.

Resten av gjengen har en egenandel på 1000 kroner, Stavnes nærmere 10.000.

- Når vi døvblinde reiser til utlandet, sier regelverket at vi kan få dekket tolk nummer én, men må betale reise, kost og losji for tolk nummer to.

Tolketjenesten betaler arbeidstidene for begge. Det føles svært diskriminerende at døvblinde må betale mye mer enn andre hver gang de skal passere grensen. Tolk jobber nesten alltid to og to, forklarer Stavnes.

Nylig fikk Vidar-løperen den hyggelige meldingen fra blinde Håkon Gisholt om at klubben går inn med penger fra prisen.

- Alle vi andre som trener sammen med Elin, reagerer på urettferdigheten. Jeg tror vi kan si det så sterkt at hele Idretts-Norge som kjenner til denne noe ukjente bestemmelsen, gjør det.

For dem som driver med idrettsinkludering er ikke dette et ukjent fenomen. Det berører alle døvblinde som ønsker å delta i organisert trening eller konkurranse utenlands, en årsak til at flere derfor av økonomiske årsaker unnlater å delta, sier han.

Gisholt er stolt over at SK Vidar tar regningen, selv om han mener at det offentlige ikke burde ekskludert den lille gruppen som omfattes av dette.

To tolker må til

Stavnes vil presisere at én frivillige ledsager ikke kan erstatte en jobb som en tolk gjør.

- Tolkene har flerårig utdannelse. I mitt tilfelle veksler jeg mellom bruk av mikrofon, tegnspråktolking, haptisk tolking (berøring på rygg og overarm) og av og til taktil tolking, sier hun.

Det siste er at man kommuniserer via tegn i håndflaten.

-For meg hadde det vært uverdig å bli dratt i armen av en frivillig ledsager gjennom Gardermoen, på flyet, frem til hotellet og til de ulike stedene vi skal til, uten å kunne kommunisere. Med en gang det er litt støy eller bevegelse, blir jeg svært redusert selv om jeg ser ut til å fungere godt når jeg snakker med én eller få personer.

Hendene er mitt språk, og jeg vil ikke at armen skal bli okkupert av en som skal ledsage meg. Gjennom haptisk kommunikasjon kan jeg få signaler om at jeg skal svinge, gå opp trapper stoppe o.l. Jeg får også beskrevet stemningen i miljøet og om noen er lei seg. Det skjer gjennom signaler på ryggen og armen.

Leit at klubben må ta utgiften

Da Stavnes fikk gladmeldingen ble hun rørt, men problemet er kun løst den ene gangen.

-Ja, jeg er imponert, rørt og takknemlig for at de vil bruke penger på meg. Jeg ble glad og lettet. Det hadde vært en stor utgift for meg som har mann og to barn. Samtidig synes jeg det er leit at det er klubben som må dekke denne utgiften. Det skulle vært en selvfølge at staten hadde tatt regningen.

Vi døvblinde er en svært liten gruppe, så det er ikke et stort utlegg for staten i sin helhet. Det er heller ikke så mange som driver med idrett.

Synet ble helt borte

For noen år siden ble Staveland lokket med til Holmenkollstafetten av klubben Achilles, som laget et lag for

døvblinde.

I våres ble hun utfordret av sin frivillige ledsager til å løpe 10 km under Oslo Maraton. Der fikk tobarnsmoren tilbake godfølelsen på å satse med idrett, hun som opprinnelig hadde vært fotballspiller, og blant annet spilt på det norske døvelandslaget.

Etter OL for døve, Deaflympics i Melbourne 2005, måtte hun gi seg da synstapet var blitt for stort.

-Idretten betyr mye. Den gir både overskudd til å mestre hverdagen og arbeidslivet. Jeg har savnet å kunne satse på idrett og følt meg utenfor. Nå har jeg endelig muligheten igjen. Turen til Spania er en stor gulrot for å satse, sier løperen og læreren.

Må over byråkratisk vegg

- De døvblinde møter en vegg det ikke er mulig å klatre over. Veggene må rives.

Det sier Runar Steinstad, inkluderingsansvarlig i Norges Friidrettsforbund.

Han sikter til bestemmelsen som gjør at den lille gruppen døvblinde ikke får ha med to tolker. Det er en nødvendighet, fordi det er slitsomt å skulle være i jobb fra klokken 07.00 om morgenen og kanskje til midnatt over lang tid. Tolker jobber derfor i tospann.

Steinstad, som selv er funksjonshemmet spydkaster med deltagelse i Paralympics, mener at de døvblindes sak må løftes opp på et politisk nivå.

Selv jobber han intenst for at alle funksjonshemmede skal bli inkludert i idrettsbevegelsen, og derfor har han søkt og fått midler fra Exstrastiftelsen, slik at over 30 funksjonshemmede

de fra hele landet kan være med på treningsleir til Alicante i Spania i februar.

Viktig at terskelen er lav

- Dette er et pilotprosjekt, og midlene betyr veldig mye. Vi ønsker ikke at kostnader skal være en terskel som hindrer folk i å være med.

- Mange er trygdet, og har ikke mulighet til å betale et slikt treningsopphold fullt ut. Derfor kan vi nå tilby et lavterskeltilbud.

Steinstad har benyttet fagkonsulenter i Norges Idrettsforbund, de som er ute i regionene, for å reklamere for tilbudet. Deres nettverk er stort.

- Dessuten har vi en Facebook-gruppe som heter Funkisidrett, sier han.

Norge har de siste årene sakkert akterut når det gjelder utøvere i Paralympics. Steinstad tror det er mye å hente ved å få flere med.

Blinde Håkon Gisholt, som både er aktiv og arrangør, synes det er fint at mennesker i tenårene deltar på samlingen.

- Kanskje blir de Paralympics-stjerner om noen år, sier 48-åringen, som selv løper halv- og helmaraton.

Det synes også Tore Aasen Øderud, rådgiver i NIF, som har jobbet med de døvblindes sak.

- Foreløpig har integreringsutvalget i NIF løftet den til idrettsstyret. Dette er en av de politiske sakene som vi synes det er viktig å vektlegge dette året, legger han til.

Publisert: 15. jan. 2015

Under trening på Bislett har Elin Stavnes en ledsager, men Christian Bøe er ikke tolk.

FOTO: Jan T. Espedal

Ordfører hedret Arne Olav Løvik

Av Aud Kristin Røstad

ARNE OLAV LØVIK BLE HEDRET AV ORDFØRER I STAVANGER

Ordfører Christine Sagen Helgø inviterte de fra Stavanger som ble norske eller internasjonale idrettsmestere i 2014 til mottakelse med servering på Ledaal i dag 1. nyttårsdag 2015.

Ledaal var Kiellandfamiliens lyststed, oppført 1799-1803, nå museum og kongebolig.

Ordføreren ga de mestrene hvert sitt hederstegn. Arne Olav fikk spesiell oppmerksomhet ved siden av hederstegnet han fikk av ordføreren.

Ordføreren gav ham kr. 10.000, blomsterbukett og annet for sine tre bronsemedaljer i EM for døve med synshemninger.

Fra v: Døveprest Leif Hadland, ordfører Christine Sagen Helgø og Arne Olav Løvik

Han tok med seg sin æresgjest, døveprest Leif Hadland, som også var tolk og ledsager for Arne Olav.

Arne Olav ble da også i desember, invitert av en annen politiker, Per A.Thorbjørnsen til Rådhuset med omvisning og prat.

Per sa at Arne Olav er et godt forbilde for alle og at Stavanger kommune er stolt av ham for sine idrettsbragder, spesielt i maraton når de tenker på at han har de tre funksjonshemningene, døv, synshemmet og store balanseproblemer!

Vi gratulerer Arne Olav!

Fra v: Varaordfører Bjørg Tyssdal Moe, Arne Olav Løvik, ordfører Christine Sagen Helgø, og politikeren Per A.Thorbjørnsen.

Det mest aktive året for døvblinde noensinne

Det mest aktive året for døvblinde noensinne (2014)

Tekst og foto: Bedir Yiyit

Ideen til prosjektet ble skapt etter deltakelsen i Holmenkollstafetten i 2013. I tre år på rad så hadde personer med kombinert syns- og hørselhemmede/døvblinde hatt tilbud om deltakelse i Holmenkollstafetten. Hva med å utvide tilbudet? Ideen om å kunne tilby flere treningssamlinger i løpet av året ble skapt. Samlingene skulle også kunne bidra til å inspirere hverandre til mer aktivitet også i hverdagen. Bedir Yiyit kom med en ide til å samarbeide med Berit R. Øie for å søke et prosjekt fra Extrastiftelsen via LSHDB.

Prosjektet har hatt som mål å gi mennesker med kombinert syns- og hørselshemming (døvblindhet) mulighet for å treffes gjennom treningssamlinger med fysiske aktiviteter.

Treningssamlingene med det faglige innholdet skal gi deltakerne lyst til å drive fysisk aktivitet på egenhånd etter samlingene.

Det har vært gjennomført tre hovedsamlinger. En på Hurdalsenteret med skigåing og inneaktivitet i februar.

En sommersamling på Dillingøy ved Moss med riding, sykling, padling m.m. Og en samling på Beitostølen i desember med skigåing og inneaktivitet.

Vi har deltatt i Holmenkollstafetten og i Oslo maraton. Det har også blitt

gjennomført oppfølgingsmøter/samlinger på deltakernes hjemsted.

Samlingene har i hovedsak bestått i å teste ut ulike idretter og aktiviteter. Deltakerne har gitt tilbakemelding om at disse samlingene har gitt godt sosialt samvær og muligheten til å dele og utveksle kunnskap og erfaring.

Disse samlingene har gitt grunnlaget til å danne treningsgrupper blant deltakerne. Dette er avgjørende for å fortsette med trening i hverdagen. Det har blitt dannet treningsgrupper i Oslo og Larvik, og det arbeides med å opprette tilsvarende grupper flere steder.

Aktivitetstilbudet vil føres videre av Achilles International of Norway. Denne organisasjonen arrangerer samlinger og turer til ulike arrangementer. Achilles vil i framtiden også følge opp treningsgruppene som er dannet. Les mer om Achilles på www.achillesnorway.no

Love bedring i tolketilbudet til døvblinde

Kilde: NRK Østfold   Publ. 26.1.2015

Av Sebastian Nordli/

Lars Håkon Pedersen

Arbeids- og sosialminister Robert Eriksson (Frp) lover at døvblinde skal få et styrket tolketilbud for å kunne komme seg mer i aktivitet.

– Plutselig så skjer det noe. Da skulle jeg gjerne hatt noen som kunne fortalt hva som skjedde, forteller døvblinde Berit Øye fra Halden.

Vi er med henne, førerhunden og en tolk på tur i lysløypa i hjembyen. Berit har medfødt tunghørthet, og et syn som etter hvert forsvant.

Mindre aktive

Hun er en av 350 registrerte døvblinde her i landet, og har rett på spesialtolk som formidler informasjon om omgivelser og mennesker hun møter.

Men hadde det ikke vært for at hun var med NRK på et planlagt intervju, så ville hun ikke fått med tolk på turen.

Inntil for tre år siden fikk de døvblinde lettere «ja» til å få med tolk på fysiske aktiviteter. Men i 2012 kom en innskjerpet regel som sa at tolk primært skal tilbys i situasjoner som handler om kommunikasjon, ikke praktisk veiledning eller aktiviteter.

Innskjerpingen har ført til at mange døvblinde har blitt mindre aktive, forteller leder av Landsforbundet for døvblinde, Åshild Johansen.

– Per i dag er det veldig, veldig lite som blir brukt til fysiske aktiviteter, sier hun.

Forståelse fra ministeren

Arbeids- og sosialminister Robert Eriksson (Frp) har engasjert seg i de døvblindes situasjon.

– Jeg har stor forståelse for at de etterlyser dette, og jeg har forståelse for at de trenger bedre tolker, og flere tolker å ha med seg ut på aktiviteter.

I fjor ga Eriksson beskjed om at NAV skulle praktisere reglene romslig, og at det skulle innvilges tolker til fysiske aktiviteter, så sant det var tolker å oppdrive.

Varsler endringer

I morgen har han invitert de døvblindes organisasjoner til et samtalemøte. Der lover han å rydde opp.

– Hvis dette ikke blir fulgt opp, så må vi sørge for at det blir fulgt opp på en bedre måte enn det som er tilfellet i dag.

I reglene som NAV praktiserer, står det tydelig at kommunikasjon må være hovedformålet med å ha med tolk. Eriksson varsler en mulig regelendring.

– Jeg er klar for å se videre på om man trenger justeringer i det rundskrivet, for at det skal komme tydeligere frem at ledige tolker skal brukes også på fritidsaktiviteter.

Returadresse:

**LSHDB (Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørsels-
hemmede/Døvblinde, Skippergata 33, 0154 Oslo**

LSHDB-sentralstyre 2014 - 2016

Forbundsleder: Åshild Johansen
Nestleder: Kari Kristine Engan
Styremedlemmer: Bibbi Hagerupsen
Hege Dahlen
John Sandell
Varamedlemmer: Odd Paulsen
Sissel H. Markhus

LSHDBs hjemmeside: www.lshdb.no